

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Miren Vallejo Arriaga

*Elgoibar,
Gipuzkoa
(1923-2020)*

Aurkibidea

Biografia

Errosario kaleko Vallejonekua etxean jaioa. Aita, sestaoarra, hiru urterekin etorri zen Elgoibarrera; ama elgoibartarra zen. Lau anai-arrebatatik zaharrena. Aitak forjan lan egiten zuen eta amak Peñalba abarketa-lantegirako abarketak josten zituen etxean, Mirenek lagunduta. Hiru urterekin eskola txikian hasi zen ikasten, euskaraz; sei urterekin publikoetara pasatu zen eta erdaraz jaso zituen eskolak. Hamahiru urterekin gerra hastearekin batera, eskolok bukatu ziren. Hamabost urterekin Valenciaga tailerrean hasi zen lanean; gero "Alcorta y Cía"n jardun zuen ezkondu zen arte. Pako Juaristi "Txitxarrokoa"rekin ezkondu zen Txitxarrokoa etxera. Antzezlanak egiten zituzten gerra aurretik Batzokian, Anjel `Mutriku´ eta Antonio Manterolaren zuzendaritzapean. Urte askoan jarraitu zuen antzerkia egiten eta Euskal Eztei Zaharrak ere antzeztu izan zituen senarrekin batera. Dantza solte txapelketetan ere ibiltzen ziren. Euskara eskolak ematen ere aritu izan zen. Elkarrizketetako batean Mirenen koinatua Bitor Arrieta ere egon zen. Kantu eta jolasak jasotzeko egin genion elkarrizketan eta Arrieta anaiek Elgoibarko hainbat kontu jasotzeko egindako elkarrizketan ere [Maite](#) ahizparekin batera azaltzen da.

Zintak

EGB-051

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa
- **Data:** 2010-03-05
- **Iraupena:** 96 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elortza, Kepa
- **Transkribatzailea(k):** Elexpuru, Juan Martin

EGB-094

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2016-04-11
- **Iraupena:** 72 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

EGB-127

- **Proiektua:** Euskararen historia soziala Elgoibarren
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrieta Soraiz, Ion - Arrieta Soraiz, Pello
- **Data:** 2013-01-01
- **Iraupena:** 87 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Arrieta Soraiz, Ion

Pasarteak

1. Eskola txikian euskaraz, handian gaztelaniaz

- **Erref:** EGB-051/002
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:03:38. **Bukatu:** 00:06:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Lau anai-arrebatatik zaharrena zen Miren. Eskola txikira joan zen sei urtera arte, eta handira gero. Eskola txikian euskaraz ikasten zuten eta handian gaztelaniaz. Errepublikan eskoletako gurutzeak kendu egin zituzten, baina Mireni eta lagunei batzokian eman zieten gurutzetxo bana.

2. Antzerkia egiten zuten batzokian

- **Erref:** EGB-051/003
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:06:32. **Bukatu:** 00:08:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:

<p>Antzerkia egiten zuten batzokian. Bederatzi urterekin Eibarko batzokiko agertokitik Eulia ta Txindurria ipuina irakurri zuela gogoan du. Anjel Mutrikuk eta Antonio Manterolak zuzentzen zituzten antzezlanak. Mutriku eta bere aita gerra denboran hil zituzten, espioiak zirela esanda.</p>

Transkripzioa

- Batzokian ze zeukatzuen, dotriña eta?
- Teatruak-eta eitten genduzen gero batzokian. Bai.
- Kontxo. Umetan hori?
- Umetan, bastante ume. Nik beratzi urte neukazen, Eibarrera joan nitzan batzokira eszenarixo batera irakurtzera. "Eulia eta Txindurria". Ez naiz aitzutzen nik irakurri naban zer harekin Eibarren. Beratzi urte edo hola eukiko nittuan. "Eulia eta Txindurria" zan liburua, hauraxe irakurri naban eszenarixuan.
- Osea ke irakurtzen bakarrik.
- Irakurri bakarrik.
- Baiña gero antzerkixak...
- Antzerkixak bai hementxe eitten genduzen, tablau bat ipini batzokian eta...
- Eta nork zuzenketan zittuan antzerkixok?
- Han ibiltzen zan... Bertako zerak, gero gerra denporan hil zebeñ gaiñera haura. "Mutriku" esaten giñun, Anjel "Mutriku" esaten giñun hari. Ta Antonio Manterola ta horrek danak batzokian ibiltzen zian.
- Eta horrek zuzenketan zittuan?
- Bai, horretxekin ibiltzen giñian. Anjel "Mutriku" hil in zebeñ, ezta, gerra denporan? Haura eta Gastesi.
- [...]
- Orduan Anjel "Mutriku" eta bestia zela esan dozu, Manterola?
- Antonio Manterola. Haura ere [...]. Ni ez naiz gogoratzen, ni ez naiz gogoratzen horrekin, hil zittuena bai baiña... Hamahiru urte geunkazen eta. Koinatua: -Nik uste dot aitta-semiak hil zittuela, espixak ziela ta.

3. Juana Bixenta Olaberen bertsoak kantatu zituen Joxe Jauregirekin batera

- **Erref:** EGB-051/005
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:08:32. **Bukatu:** 00:11:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

<p>Gogoan du Joxe Jauregirekin bertsoak kantatzen batzokian egin zuen antzezlan bat. Elizan ere antzezten zuten. Zine aretoan ere bai, baina han

gaztelaniaz. Gerra etorri zenean bukatu zitzaion eskola, eta 14 urterekin lanean hasi zen.</p></div>

4. Eskola handian dena gaztelaniaz

</div>

- **Erref:** EGB-051/006
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:11:09. **Bukatu:** 00:13:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

</div>

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

</div>

Erdarazko idazlan onak egiten omen zituen Mirenek. Madrilgo lehiaketa batera bidali zuen haietakoren bat. Mirenek eskolan euskaraz egiteagatik ez zuen zigorrik ezagutu. Berak izandako maistra asko gogoratzen ditu, denak erdaldunak.</p></div>

5. Eibarko sozialista guztiak euskaldunak ziren

</div>

- **Erref:** EGB-051/007
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:13:50. **Bukatu:** 00:15:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

</div>

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

Laburpena:

</div>

Eibarko orduko sozialista guztiak euskaldunak omen ziren. Gerra garaian, familiak aurrera joateko plangintza egina zuen, baina amona gaixotu eta denak bertan geratu ziren.</p></div>

Transkripzioa

</div>

-Eibartarrak gorrixak baiña euskaldunak dia ba asko eibartarra-eibartarra. Danak. Sozialistak... Bueno, gure tio ez dakit nik zekixan, e. Salbadorek bai baiña aittak, tio Balentiñek jakin be ez zaban... Ni ez naiz gogoratzen tiok zekixan. Salbadoren eta aittak, gure aittan-eta anaixa zan baina, harekin ez naiz gogoratzen euskeraz eitten zaban edo ez. Semiak bai, baiña. Tio Balentiñek bai?</p></div>

-Bueno, gerrara aillegau ga. Ze rekuerdo daukatzu gerrakuak?</p></div>

-Ba!, gerrakuak, e...</p></div>

-Etxian egon ziñan denpora dana?</p></div>

-Bai, geunkan, ya topauta geunkan gu etxia joateko, Sestaokuekin eta.</p></div>

Anaixa tio Jazintokin eta, aurrera joateko. Baiña amama genkan gaixorik.</p></div>

Aman ama oso gaixorik zauan. Ta laga ein genduan joatiakin, ta geldittu giñan hemen.</p></div>

-Danok geratu ziñain?</p></div>

-Danok.</p></div>

-Eta aittak gerrara fan biharrik izan eban?</p></div>

-Ez. Aitta hemen egon zan baiña...</p></div>

6. Aita gezurretan salatu zuten

- **Erref:** EGB-051/009
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:17:48. **Bukatu:** 00:19:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Norbaitek gezurretan aita salatu zuen, eta Lopez guardia zibilari esker salbatu ahal izan zen. Mirenen aita gizon ezaguna eta errespetatua izan zen. Irustaren forjan jardun zuen lanean lehenengo eta Gabilondorenean gero. Geroago txatartegi bat eduki zuen.

7. Etxean abarketak josten

- **Erref:** EGB-051/010
- **Iraupena:** 0:03:44. **Hasi:** 00:19:48. **Bukatu:** 00:23:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian

Laburpena:

<p>Larrinagako kartzelan egona da Miren, osaba sestaoar bat ikustera joanda. Mirenen amak, alabak lagunduta, abarketak josten zituen etxean. Aitonak Elgoibarko “Alpargatería Peñalba” abarketa lantegian egiten zuen lan. Amak ere lantegi horretarako josten zuen. Peñalbak denda ere bazuen, eta etxeetan josten zizkioten abarketak dendako salgaiekin ordaintzen zituen, ez dirutan.</p>

Transkripzioa

- Zuek beste seniderik edo galdu zebein gerran?
- Ez.
- Tia-tion bat edo primon bat edo ez?
- Eibarkuak, harek gorrixetan ibili zian ta. Gero kartzelan ta bai, kartzelan ta egon zian. Aittan anaixa, Tio Jazinto. Bai, horrek, horrek Zestaon bizi zian.
- Ta han harrapau zittuen?
- Harek, harek aurrera jua zian, juanda ibili zian baiña gero buelta ingo zebein zeatikan Larrinagan eon zan.
- Kartzelan?
- Bai. Gogoratzen naiz jua zin... jua giñala bisittara.
- Bai, Larrinagako kartzelan egonda zaos, e?
- Bai. Hori Bilbon, zerian dao, ezta? Bai. Han, jua giñan. Eta Eibarko lehengusuak eta ere, horrek, ba, ez dakit nun ibili zian. Bestela etxekorik, ba... ez.
- Ia, eta amak ze bizimodu klase, ama betik etxian ala eitten eben beste leku baten?
- Ama, ba, ba, ama. Ama, ama ba, abarketak josten eoten zan haura.

- Abarketak josten?

- Ta ni berari laguntzen. Bai.

- Baiña aittajuna, aittajuna be Elgoibarren bizi zan? Zuen aittaitta Elgoibarren bizi zan?

- Aittaitta, bai. Haura bizi zan beste aittan arreba batekin. Beste etxe baten. Amama, amama bizi zan gurekin aman ama. Aitta ta ama ta gu anai-arrebok. Baiña aittaitta aittan partetik beste alaba batekin bizi zan. Bizi zan Felix Etxeberrian?

- Bai.

- Haren alaban etxian. Osea ke, Felix Etxeberrian amaiñarreba zan gure aittan arreba. Ta horrek bizi zian beste etxe baten. Bai.

- Eta zer euken, abarketak eitteko taillarren bat euken edo?

- Bera, bera zauan lanian haura.

- (gizona) Ez baiña Peñalbak jaukan oin Kaia tabernia dauan tokixan...

- Bai, abarketerixia.

- (gizona) Abarketa fabrikia eta andreri lan asko ematen jauen josteko.

- Handikan ekartzen genduzen guk ere.

- (gizona) Han andra morduak lan eitten zebe taillarera jun barikan.

- Ia, ia. Zure amak ez zebe eitten aittajunantzako.

- Ez.

- A, eitten eben Peñalba.

- (gizona) Peñalba, Peñalbanerako.

- Bai. Gure aittaitta zeuan han lanian. Peñalbanian, ezta? Aittaitta? Aittittak nun eitten zaban lana?

- (gizona) Zer, zelan...

- Aittaitta Vallejok! Abarketerixan.

- (gizona) Zuen aittak esaten dozu?

- Aittak ez, aittittak.

- (gizona) Nik ez baiña jakin haren berri.

- Hoixe baiña gaude esaten, aittaitta. Aittaitta Peña...

- (gizona) Ama esan dozu.

- Ama bai, ama abarketak han josten...

- (gizona) Peñalbanekuekin lan eitten zaban harek.

- Bai, bai, bai.

- Zela esan dozu fabrika, tailler horren izena, Peñalba?

- Peñalba.

- (gizona) Peñalba.

- Peñalba.

- "Alpargatería".

- (gizona) [Jose] Peñalba. Fabrika fabrikia jauken harek. Eta berez zan makiñekin ta bere lana baiña gero jostekua. Orduan abarketia eskuz josten zuan ba dana.

- Dozena bat, dozena bat pare. Dozena bat, ezta?

- (gizona) Andrak eitten juen kartoikadia etxera ta josi ta gero atzera taillarera.

- Geuk eruaten genduzen hara...

- Taillarrera, taillarrian ez. Lana etxian.

- Hara eruan, jositta dana, ta ematen ziuen, ba, hainbeste, dozenako hainbeste. Gero handikan zeuken denda bat ere, "de ultramarinos", ta trukez, dirua ez ziguen ematen, jenerua hartzen genduan.

- (gizona) Dana etxian geratu!

- Dana, dana etxian.

- Osea ke...

- Alderdi baten entre...

- En espezias kobraitzen zenduen.

- Bai. Entregatzen genduzen abarketak, dana beitzen zebe, ta dozena bat

hainbeste, edo bi dozena, ze geunkan.

- Bale, baletxo bat.

- Gero handikan eskillara batzuk bajatu eta pare-parian, zera...

- Dana Peñalbana?

- Dana.

8. Dendako salgaiak abarketen truke

- **Erref:** EGB-051/011

- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:23:32. **Bukatu:** 00:26:05

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

<p>Pare bat dozena abarketa josten zituztenean, abarketok entregatu eta, trukean, parean zegoen dendan salgaiak hartzen zituzten. San Frantzisko kalean zegoen abarketa-lantegi hori. Udan, etxeko atarira jaisten ziren jostera.</p>

Transkripzioa

- Dozena bat alpargeta josteagatik, [...] azukar, ezta?

- Ez, gehixao izango zan. Bai, bai, dozena bat edo bi. Gu jeneralian bi dozena ekartzen genduzen.

- Egunian?

- Egunian ez. Igual gaur ekarri ta etzirako edo etzi damu edo, ezta? Nik laguntzen nion amari, berak ipintzen zian orratza, "bueno, ale, oin eiñin hau!". Ta berak muturrak eta horrek, pixkat kurioso ein biha zian ba ta. Ba gero hoixe, jenerua hartu, edozer, e? Dana, dana zauan. Zeuken euren zer txiki bat eta ta ta-ta-ta-ta... "Bueno, gelditzen zara hartzeko, ba, hiru pezeta edo" Ta hurrengorako ba haura gero. Bai.

- Osea ke, orduen apuntia ein biharrian, alrebes, ezta?

- Bai.

- Ni akordaitten naiz mutikotan, ba, amak bialketan niñuanian igual ba "ekarrizu ogixa, ekarrizu uruna ta esan apuntaitteko".

- Bai.

- Ta gero astian behin edo, bera faten zan ta pagaitten eben.

- Bai.

- Osea ke, zuk orduan eukitzen zebeñ sobran han.

- Sobran. Zentimo batzuk igual baiña, behintzat...

- Ta nun euen Peñalba denda hori?

- Hori San Frantzisko kalia...

- (gizona) Kaia tabernia badakik nun dauan?

- Ez.

- (gizona) Ez?

- San Frantzisko kalia badakit zein dan.

- Kaia, bastante aurrera juanda...

- (gizona) Beheko kalia daok hori.

- Bastante aurrera juanda, eskumatara tabernia dao oin.

- San Franzisko da Julian bizi dana, ezta?

- Ez, haura Santa Anan bizi da.

- A, Santa Anan bai, bai, bai.

- "San Francisco".

- (gizona) San Frantzisko kaleko komertziorikan edo ezautzen dok ezer?

- Ez.

- (gizona) Iriondo Kirolak eta... Ez, han, han dok, han behian dok.
- Orduen, kooperatibia edo dendioi azpizan eta gaiñien taillarra?
- Bai. [Kooperera...] Hemen taillarra, oi! Hemen dendia, hemen dendia, alderdi horretan. Gero ataixa. Eta gero hemen abarketerixia.
- Osea ke, ate batetik bestera.
- Zeatikan denda gaiñian zauan habittazi... etxe bat. Baiña eurak zeuken parian han abarketerixia.
- Ia, ia, ia. Bueno, bueno. Zenbat alpargata josi dittuzu zuk orduen?
- Askoi! Gaiñera udan ataira baja... jeisten giñan, portalera. Geure makanillia ta geure zera ta hantxe egoten giñan josten.
- Tertulixan.
- Bai.

9. Abarketa beltzak eta zuriak

- **Erref:** EGB-051/012
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:26:05. **Bukatu:** 00:28:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

<p>Gerra denboran ere josi zituzten abarketak. Abarketa beltzak eta zuriak josten zituzten. Nola josten zituzten azaltzen du. Garai hartan abarketak gehiago erabiltzen ziren orain baino.</p>

Transkripzioa

- Orduen ze zeuen jente asko Elgoibarkua alparketak josten?
- Bai, bai. Jende asko. Gerra denboran ere josi genduzen guk.
- A bai, gerra aurreko kontua da?
- Ez, gerria urten ta gero. Ni gogoratzen naiz soldauak eta hemen zeudela oindiok, abarketekin juaten nitzan ni Peñalbanera. Abarketak jositta, hola hartu, badakizu abarketia luzia ta, hola hartu ta juaten nitzan.
- Josittakuak erutera?
- Bai.
- Ta barrixak ekartera?
- Bai, barritxak.
- Zuek josi ze itten zotsein, gaiñeko telia?
- Makani... makinillia hola hartu, ipini, makinillia, ipini abarketia hemen eta josi.
- (gizona) Bai, ointxe esan duan bezela.
- Eta gero orpua jarri, gerto telia gaiñian jarteko?
- Gero lehenengo, lehenengo aurria.
- Bai.
- Gero atzia piskat zerua zan, piskat zailaua edo nasaitxua edo, eta aldamenak gero. Nik jeneralian josten nittuan aurriak, ta amak, amak atzia eta muturra eta aldamenak.
- Muturra zer zan, gaiñetik ipintten xakon?
- Hemen.
- Bai, bai, baiña muturra refuerzo modura izaten zan?
- Bai, bai. Algodoi, hiru edo lau buelta hemen. Nik hau, hau, hau. Ta aitta, amak muturra eta atzia.
- Ia, ia. Ta ze koloretakuak izaten zien alpargatak? danak baltzak edo...
- Beltzak eta zurixak. Kolorezkorik ez naiz gogoratzen.

- Zurixak nortzuk ebaltzen zittuen, dantzariak kenduta?
- Jeneralian beltzak izaten zian, gehixenak, e? Bai.
- Garai hartan jentia alparketak gehixao ebaltzen eben.
- Bai, bai. Nik hogeta hirua ibiltzen zan, ibiltzen naban.
- Hogeta hirua numerua?
- Bai. Hogeta hirua. Gure aittak hogeta zazpixa. Ta gure aittak ibiltzen zaban, Larreategiñekuak, dendia zeukena?
- (gizona) Bai.
- Hantxe erosten nittuan beti harentzat abarketak. Baiña reforzauak ez zian, e? Ez dakit zela esaten... "capella... capellados o". Beste izen bat zeuken harek. Haura reforzaua ez zan. Guk itten genduzen modukuak ez zian.
- Ze balixo eben, goguan dakotzu ze balixo eben alparketa pare batek orduen?
- Ezta ideiarik ere ez.

10. Hamabost urterekin nobioa

- **Erref:** EGB-051/013
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:28:36. **Bukatu:** 00:29:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Abarketak utzi eta tailerrean hasi zen lanean. 15 urte eta hiru hilabete zituela, 18 urteko mutil batek maitasuna agertu zion. Berehala soldadu joan zen zazpi urterako.

Transkripzioa

-Orduan gerra denporan eskolia jare eta abarketak josten aittakin?
-Bai. Eta gero taillarrera joan nitzan.
-Zenbat urtekin?
-Taillarrera ba hamalau-hamabost. Zeatik nobixua neukan, hamabost urtekin neukan nobixua ta.
-Hamabost urtekin nobixua?
-Hamabost urte ta hiru hillebete. El tres de mayo deklarau zitzatan nere., eta neukazen hamabost urte, hillebete hiru egun gitxiao.
-Eta berak, nobixuak?
-Nobixuak ba hemezortzi, hemeretzi eitteko. Gerrara joan zan gero ta. Soldau joan zan eta. Hemezortzi urtekin eruan zittuen harek. Soldau.

11. Nobiotako kontuak

- **Erref:** EGB-051/015
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:30:57. **Bukatu:** 00:33:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Mirenen senarra Ebroko frontean egon zen, tirorik bota gabe, bere esanetan. 23 urterekin ezkondu zen Miren, 15 urte zituela maitasuna agertu zion mutilarekin. Nobio moduan hasi zirenean, besotik heltzeko ere beldurrez egoten ziren. Zinean zeudela, elkarren eskuak hartzen ausartzen ziren. Gai hauetan beldur gutxiagoko gazteak ere ba omen ziren.

12. Kongregazioen indarra

- **Erref:** EGB-051/017
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:36:46. **Bukatu:** 00:38:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kongregazioak

Laburpena:

<p>Hijas de María eta luistarren kongregazioetako kideak ziren. Luistarrekin egindako txango bat gogoan du Bitorrek, Mirenen koinatuak; 200 gaztetik gora joan ziren txangora. Dantza lotuan egiteagatik neskek ez zuten zigorrik izaten.</p>

Transkripzioa

- Gu gero dotrinatik eta dotriña amaituta gero ere grupuak-eta eitten genduzen eta ya astero-astero gure zerak.
- Hijas de Marian egon ziñan?
- Bai, Jesus! Eta hori baiño gehixao ere bai, gaiñera. Hijas de Maria eta, Jesus!
Koinatua: -Luistarrak eta. [...] Lurdesera jun giñuan guluistarrekin eskursio bat don Jose Mariakin. Ikusi in bihar da han etaratako argazkixa, e. Nik ez dakitt, igual berrehun lagun gaude, gaztiak, e. Orduan gaztiak hillian behin luistarren zerera juten zittuan.
- Berrehun gazte elgoibartarrak?
- Bai, bai, danak Luistarrak, lehen danak luistarrak zien.
- Eta zuek kastigaitten zittuein baltsiaun dantza eittiagatik eta?
- Neri ez. Ta guk itten genduan, e.
- Ba Hijas de Maria...
- Gu giñan "los trompos de la plaza". Lelenguak urtetzen genduzen, bai, dantzara. Dantzarixak. Bai agarrauan eta bai sueltuan.
- Herri batzuetan baltsian eitiagatik Hijas de Mariatik bota...
- Ez, ez, gu ez.
- Eta zuek eukitten zebein zintta urdina, ezta?
- Bai.
- Eta balsian harrapau ezkerro...
- Haura ez baiña, haura ez ziguen kentzen. Keba.
- Baiña zuek astian behin edo eukitten zebein meza bat, ezta?
- Eta reuniuak eta. Eukitzen genduzen, ez dakit ze izen zeukan harek. Gerora ere guk jarraitu ein genduan, beti jarraitu dou, oin bezela. Nere gizona urtero-urtero-urtero joaten zan Arantzazura ejerziziuak eittera. Urtero-urtero-urtero-urtero. Ezkondata gero esan zian: "Ni egon nitzan ba dudan fraille jun ez jun". Askotan esaten neban: "hobe joan bahitz" (barerak). Askotan esaten neban.

13. Lantegian lanean ezkondu zen arte

- **Erref:** EGB-051/018
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:38:55. **Bukatu:** 00:40:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneko lantegiak

Laburpena:

Valenciagatarren tailerrean hasi zen lanean Miren lastairentzako malgukiak egiten. Gero "Alcorta y Cía"n sartu zen, eta bertan jardun zuen ezkondu zen arte.

14. Ezkontza zaharrak antzezten

- **Erref:** EGB-051/021
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:47:09. **Bukatu:** 00:49:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

<p>Antzezlanen artean, ezkontza zaharrak antzezten zituzten kalean zehar. Birritan egin zuten hori, 20 urteko tarteaz, elizako kontuak eta lehengo ohiko bazkari eta guzti.</p>

15. Herrian hil zituzten abadeak

- **Erref:** EGB-051/026
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:53:34. **Bukatu:** 00:54:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

<p>Herrian zeuden bi abade fusilatu egin zituzten. Hildakoetako bat Zelestino Onaindia izan zen, eta bere anaiak Radio Parísen berriemaileak izan ziren.</p>

Transkripzioa

-Hemen bi abade hil zittuen hemen, bi abade. Don Celestino Onaindia, eta bestia Markiñatik etorri zana. Haren billurrez, gorrixen billurrez hona etorri, eta hemen akabau zeben.

-Julianen etxian egiten eban lo.

-Bai, Julianen etxian egon zan.

-Koinatua: -Don Celestino markinarra zuan.

-Baiña haura hemen zauan, hemen zauan.

-Hemengo abaria bai. Julianek kontau noston

- Haura han egon zan eta bestia etorri zanian hantxe egon zien. Ba bixak hil zittuen. Ta fiñaua zan don Celestino!

16. Miren euskara irakasle

- **Erref:** EGB-051/028
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:54:18. **Bukatu:** 00:56:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

Ikastola sortu aurretik euskarazko klaseak ematen zituen Mirenek. Senarra kartzelan egon zenean, "Mecanica" eskolan eman zituen euskara klaseak. Umeei libururik gabe irakasten zien, baina "Mecanica"ko mutilekin Oatibia erabili zuen.

Transkripzioa

- Eta zu ikastolan be, edo ikastolak sortzen be ibilli zintean, ezta? Zu edo gizona edo bixok... - Bai, gizona, bai. Gizona bai. Nik gero klasiak ere ematen nittuan. - Ikastolan? - Ikastolan ez. Ikastolarik ez zauan oindio. - Euskeria erakusten? - Bai. Gero haura egon zanian kartzelan, hemen egon nitzan Mecanica-n. Zeoze bihar naban ta, taillarretik ez genduan ezer atara ta, ezer ere ez. Eta hemen egon nitzan ta hemen denpora gitxi in naban, e? - "Mecanica" ze da taillerren bat edo...? - Bai, hementxe, eskola hau. "La Mecanica" esaten, Mecanica edo zela esaten diue honi? Automobilismo ta danak ematen dittue. Hemen, hemen, hemendik ikusten da. Hortxe egon nitzan. Abixau zien nahi banaban ordu batzuk eta, bueno, ba, baietz. - Eta ze klase emoten zeбен, euskera klasiak? - Bai, mutilleri. Bai, mutilleri ematen egon nitzan. - Hori zenbat urtekin? - Ezkonduta, ezkondu ta gero zan ta. - Gizona kartzelan... - Bai, bai, bai. Ta lehelengo, lehelengo ere egon nitzan txikixauekin. Orduan bai txikixak, orduan txikixa zeuan... orduan ez zauen ez, ezer ere ez, orduan bai ez zuala ezer. Lehelengo ibilli nitzan, honek, illoba hau hemen egon dana, honek txikixak ziala, honek txiki-txikixak ziala. Danak "izeko" esaten zien, honek "izeko" esaten zien, ta ume guztiak nere illobak zian, danak. "Izeko Miren! Izeko Miren!" ta haintxe, kantuak eta, zeoze, ez dakizu? Hemen ez, hemen liburu batzuekin "de Oatibia", Oatibia, ibilli nitzan. Ya hemen pixkat zeraua. - Mecanica horretan? - Bai.

17. Aiestia (San Migel) auzoko jaiak

- **Erref:** EGB-051/032
- **Iraupena:** 0:00:26. **Hasi:** 01:00:39. **Bukatu:** 01:01:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

Aiastia (San Migel) auzoko erromeriara txuleta piperrekin jatera joaten ziren.

Transkripzioa

- Juergara eta erromeixetara nora faten ziñain, kalera edo?
- Erromeixetara, behin esango dizut ze ein genduan. Bueno, San Migelera joaten giñan, e, txuletia piparrekin jatera, San Migelera erromerixara.
- Txuletia piparrakin jatera?
- Txuletia piparrakin jatera San Migel egunian. Hoixe izaten zan.
- Zeuek eruanda ala bertan?
- Ez, bertan, bertan. Gogorrak, e, txuletia piparrakin jateko orduan.

18. Senarra eta biak dantza-solte txapelketetan ibiliak

- **Erref:** EGB-051/036
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 01:03:43. **Bukatu:** 01:06:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Miren eta senarra nobiotatik fandango eta arin-arin dantzariak izan ziren. Zarautz, Donostia, Oñati, Bergara edo Berrizko dantza-solte lehiaketetan parte hartu zuten eta Bergaran hiru urtez jarraian izan ziren txapeldun. Dantza lotuan ere aritzen ziren, baita dantza-epaile lanetan ere. Ondarroan senarra dantza-solte txapelketako epaile izan zen batean gertatutako pasadizoa.

19. Dantza eta musika gustuko

- **Erref:** EGB-051/037
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 01:06:58. **Bukatu:** 01:09:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Fandangoa eta arin-arina zituen gustukoenak dantza soltean, eta tangoa eta foxa lotuan. Oraindik ere irratian tango musika entzuten duenean, bakarrik egon arren, pauso batzuk egiten omen ditu sukaldean.

20. Euskara irakasteko Oñatibiaren liburua

- **Erref:** EGB-051/038
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 01:09:04. **Bukatu:** 01:10:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Oñatibiaren liburuak eta sistema erabili zituen euskara irakasteko.

Transkripzioa

-Eta zuk euskerazko eskolak emon zittuanian, aurretik ibilita zeozen euskeria erakusten? Planik edo libururik edo ezer bazeukatzuen edo?
-Ez, ez. Atzoegon nitzan ni, , erañun egon nitzan Donostian eta zabaldu naban kajoi bat eta euskerazko zerak. Esaten naban: nik hau eman naban? Ze liburu ibilli naban? Eta honek danak nik erakutsi nittuan, nik honek danak?
-Zer zien? Orduan euskera baturik eta ez zegoen, ezta?
-Ez, baiña "zu zara" eta "i aiz" eta. Ni hika sekula ez naiz ibili. "Hi haiz" eta, "hura da" eta "gu gara" eta "gu garenok", eta "gu joan giñan" eta. Hori danak neukazen, da-da-danak hantxe liburuan.
-Eta ze liburu jarraiketan zebein, bertako euskeria edo gipuzkuakua edo?
-Ez, hemengua.
-Bertakua, etxekua?
-Nik uste baietz. Singularra eta plurala eta horrek danak.
-Zuk zeuk eskolan erderaz ikasi zittuen gauzak hemen euskeraz erakusten?
-Ez, eskolak ez, horrek liburu batzuk zian, Oñatibia zan, Oñatibia uste dot zala.
-A, sistemian Oñatibiana?
-Bai. Gero aldatu in zittuen. Haura erretza (sic) zan, errez erakustekua.
-Eta hor zenbat denpora egon ziñan euskeria erakusten?
-(?)
-Baiña kurso bat baiño gehixao?
-Ez, ez.
-Hilabete batzuk?
-Bai.

21. Antzezle baten kontuak

- **Erref:** EGB-051/042
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 01:18:00. **Bukatu:** 01:21:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

<p>Antzezlanetan ziharduenean, Mirenek gehienbat erakusle (apuntadora) lanean jarduten zuela dio, artista bere senarra zela. Abestutako antzezlanetan bai hartzen zuen parte. Batzokiko garaian igotzen omen zen taulara. Eta elizan ere antzeztu zuen, erdaraz. Ezkontza zaharrak antzezten zituaztenean, arreo gurdi dotorean eramaten zuten. Jende askok hartzen zuen parte ezkontza zaharrak antzezten.</p>

Transkripzioa

- Bueno, ez zatzu akordaitzen zuri beste hola anekdotan bat edo... zure teatro, teatro istorixak eta...
- Ni teatrorra apuntadora...
- Ondo pasauko zenduen zuek [...]
- Beti apuntadora eoten nitzan ni, e?

- Apuntadora? Han zerien sartuta?

- Bai. Artistia gizona zan. Ni, ni txabolan sartuta apuntatzen, txabolan.

- Zure gizona beeuen teatro mundu horretan?

- Gizona?

- Bai.

- Bai, hor aguazil jantzitta.

- A bai, ikusi dot lehen, egixa da.

- Abade ta. Papel guztiak in dittu.

- Kontxo.

- Kantuan ez. Tango guztiak zekixazen baiña kantau gitxi itten zaban.

- Osea ke, zu apuntadora han zerien [...]

- Bai, hantxe sartuta.

- Kontxapian.

- Kontxapian. Hantxe beti. Gero erderaz eitten genduanian, bai, elizako zerian ta, elizan ibili giñanian erderazko batzuk bai, orduan bai. Erderaz baiña, erderaz.

- Orduen be apuntadora?

- Ez, ez.

- Zeu, zeu aktore ibili zara zekula?

- Bai. Kantuan ere bai. "Miss Flan".

- "Miss Flan"?

- "Miss Flan" zan obra bat, kantuan zan dana.

- A, operien modura?

- Bai, dana kantuan. Eta gero, zer txikixak bai. Hori batzokixan, gaztiaua, gaztiaua nitzanian. Nere anaixa hil zana, aitta, ni ama ta bere edadeko bat ume-etxe, ume-etxe. Hirurok esenarixuan. Orduan bai, orduan euskeraz. Harek batzokikuak zian. Baiña elizakuek erderaz.

- Osea ke, batzokixan euskeraz eta elizan erderaz, e?

- Bai.

- Eta hori garai, garai berdiñian?

- Ez dot uste. Batzokikua gaztiaua izango zan.

- Eta honeik bodok eta, honeik euskeraz eingo zitsuein ba.

- Zeintzuk?

- Boda, boda zaharrak eta.

- Euskeraz, bai.

- Hori kriston fiestia izango zan, ezta, kalia zihar?

- Ederra. Ederra. Bere burdixakin, burdixa, ohia jantzitta, lehengo...

- Arriua.

- Sobrekama, bai, arriu guztia ta sobrekamak, lodi harek eta dana bihar dan bezela.

- Ehunezkuak?

- E?

- Ehunezko izarak eta hola?

- Bai. Bai, dana zaharra, ederra. Ederra. Bi, bi in ginduzen. Lehenengo bat eta hogei urtera, zu!

- Zer zan, zeu ziñen ezkonketan zana?

- Ez, gu padrinuak giñan.

- A, padrinuak.

- Bai, ta gero atzian kolia, e? Biñaka, biñaka, biñaka kale guztian, ederra. Gero hori, bazkai hori, esenario, zerian, plazan ta. Bueno! Ta holaxe plazia, holaxe, e?

- Hori domekan bateko kontua izango zan, ezta?

- Seguro. San Bartolometako jaixak zian ta.

22. Soldaduen lagun nola egin zen

- **Erref:** EGB-051/044
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 01:21:24. **Bukatu:** 01:24:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>Ohitura zaharra zen, norbait hiltzen zenean, bere izenean eliza barruan manta bat jartzea, eta goizeko mezan mantaren gainean kandela bat piztuta jartzea. Hil ondorengo urtebetean, egunero jartzen omen zen kandela. Nazionalak Elgoibarren sartu zirenean, Mirenek zeregin horretan ziharduen senide baten izenean. Beldurrez joan zen hurrengo egunean, baina egunak joan ahala, soldadu guztiak lagun egin ei zituen. Erreketek asko izan zituen lagun.</p>

Transkripzioa

- Gero, gerra izan zan gero ta ia. Ni, honek sartu zian egunian, hurrengo egunian ze billur neukan urtetzeko kalera.

- Horreik nazionalak sartu zianian?

- Bu! Zeatik derrigorra genduan guk elizan, orduan zan ohitturia baten bat hiltzen zianian, elizan jartzen zan holakotxe manta beltz bat ta urte guztian beratzietako mezetan piztutzen zan kandela bat. Kandela bat piztu. Ekarrizu, hor, ohola badao ba Arantzazuko zera? Sukaldian. Hor armaixuan pegauta, pegauta ez. Holakotxe ohol bat...

- Argizaiola.

- Argizaiola, kandelikin. Zauan ohitturia urte guztian... Hori, hori! Urte guztian piztuta egoteko mezia hil zanagaittik. Beittu, argizaiola.

- Bai, argizaiola.

- Hau ipintzen genduan piztuta hola manta gaiñian.

- Manta baltz horren gaiñian?

- Manta beltz bat...

- Ta mantia nun ipintten zeuen?

- Elizan.

- Eliza barruan, [...]

- Lurrian, lurrian.

- Lurrian.

- Eta hau ipintzen genduan hola piztuta meza bittartian. Ta honi sartu ta hurrengo egunian jua biha nitzan ni, zeatik geunkan holako bat basarriko bati itten. Basarrixan hil zan bat ta urte guztian nola euki biha zan, eurak ezin zian bajatu ta guri ematen ziguen urte guztian, ba, meza haretara juateko kandelikin. Gero igual ekartzen ziguzen edo babak, edo patatia, pagatzeko. Ze itten, ze mesede itten giñun. Hauraxe. Eta honek sartu ta hurrengo egunian beratzietako mezetara jua biha nitzan. Nik neukan billura!

- A, nazionalak etorri zianian?

- Bai.

- A, orduan zan hori basarritar hori hildakuoi?

- Bai, ta hauraxe geunkan, manta haura urte guztian eitteko. Urten naban etxetik billur batekin! Ta jua nitzan Plaza Handira, aiuntamentua dauan tokira, Plaza Handira, ta arkupiak zeuden holaxe soldauz beteta. Pasau nitzan plazatik baiña holaxe, e? Pasau nitzan elizara, e? Billur batekin! Jua

nitzan ta akabo. In naban mezia eukitzeko ta etxera zuzenian berriz ere. Ta handik aurrera, ba, egunero-egunero, ba, urtetzen-urtetzen, poliki-poliki-poliki, soldauak eta danak ein genduzen lagunak. Intendencia zauan, hor, bakizu nun zauan intendencia? Elizia, ezta? Gero bide hori badao ba [paratokiko] hona sartzeko?

- (gizona) A, bai.

- Hor zauan intendencia, hor baju horretan ta kamioia sartzen zebe hor gauzeekin, jateko gauzeekin ta. Halako lagunak ein genduzen soldau batzuk, juaten giñan bakoitzian ematen ziguzen edo bote bat atuna edo jatekoa zeoze ematen ziguen ta hantxe egoten giñan eurokin. Soldauekin, e? Baiña falangista batekin ere in genduzen.

- Lagun?

- Lagun ta reketiak ere bai. Requete asko euki genduzen gaiñera lagunak.

23. Gerra denboran goserik ez

- **Erref:** EGB-051/045
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 01:24:32. **Bukatu:** 01:27:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Soldadu bi egon ziren gaua pasatzen Mirenen etxean. Gerra denboran, ez zuten goserik ezagutu. Soldaduen errantxoia ez bazen, aitak beti aurkitzen zuen jateko zerbeit.

24. Ogi higuigarri hura ezin ahaztu

- **Erref:** EGB-051/047
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 01:27:53. **Bukatu:** 01:29:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Goserik ez zuten pasa, baina ematen zieten ogi higuigarri hura ezin du ahaztu Mirenek. Gogoan du Gernikako bonbardaketa egunean abioiak nola pasatzen ziren. Oso baxu pasatu ziren, karga handiarekin zihoazelako.

25. Gernika gorriek erre zutela sinetsarazi zuten

- **Erref:** EGB-051/049
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 01:30:48. **Bukatu:** 01:31:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Jende askok Gernika gorriek erre zutela sinetsi zuen. Mirenen aitak egia esan zuelako ia hil egin zuten.

Transkripzioa

-Ta segiduan izan zan bonbardeua, segittuan izan zan. Ni etxera nixen eta hamahiru urtekin. Haura zan, ez sinistu baiña. Askota gogoratzen naiz zarata harek baa-baa, ustez jausi in bihar ziela. Haik zaroen pixua! Pentsaizu in zebena itteko.

-Baiña ez zien lau abioi bakarrik izan.

-Ez. Ba orduantxe gure aittak esan zabalako egixa, egixa esan zabala...

-Ixa garbittu eben.

-Ixa garbittu zeben. Eta zenbat denpora egon zan hola. Askok sinistuta, e. Gorrixak eman ziuela sua, e!, gorrixak eman ziuela sua, e.

-Eta hori hamengo jentiak pentsaitten eben?

-Bai.

-Klaro, Francon propagandiak hori sinistu erain.

-Sinistuta egon zien hemen asko gorrixak eman ziuela sua. Gero jakin zan baiña.

26. Eskola txikian euskaraz

- **Erref:** EGB-094/003
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:00:43. **Bukatu:** 00:01:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskola txikian ibili zen, euskaraz. Orain ere euskaraz bizi da. Ez da orduko jolasekin akordutzen, oso umea zen eta.

27. Txirrinbolan eta futbolean

- **Erref:** EGB-094/005
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:01:59. **Bukatu:** 00:03:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak: txirrinbolan; aitak egin zion, burdinazkoa. Futbolean ere egiten zuen, eskolan. Defentsa jartzen zen beti. Mutila izan balitz, Realean jokatu lukeela dio.

28. "A txafos" jolasa

- **Erref:** EGB-094/006
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:03:44. **Bukatu:** 00:06:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasa: "en txafos". Bi taldetan banatuta, batak beste harrapatu behar zuen. Lurrean marra bat marraztu, eta hantxe jartzen zuten hanka. Nola jokatzeko zuten azaltzen du.

29. "Arbolatik arbolara" jolasa

- **Erref:** EGB-094/007
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:06:04. **Bukatu:** 00:08:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasa: arbolatik arbolara joaten ziren (aulki-jokoan bezala, kantua amaitu arte bueltaka). Kantatzen zuten kantua zatitxo bat abesten du: "txirrin bat eta bi txirrin".

30. "Tres navios" ezkutaketa jolasa

- **Erref:** EGB-094/009
- **Iraupena:** 0:00:29. **Hasi:** 00:08:08. **Bukatu:** 00:08:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasa: "Tres navios", ezkutaketa. Ganbaretan ezkutatzen ziren.

31. "Orratzetan" jolasa

- **Erref:** EGB-094/017
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:13:42. **Bukatu:** 00:18:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Orratzetan jola egiten zuten azaltzen du. Burudun orratzak erabiltzen zituzten, koloredunak. Eskuan gorde, eta besteak asmatu egin behar zuen orratzak burua gorantz ala beherantz zeukan. "Cabeza o punta". "Perilla" izaten zuten, orratzez beteta. Jolasteko beste modu bat: behatz batekin bultzatzen eginda, bi orratz punta elkarren gainean jartzea. Kromoak eta kanikak ere aipatzen ditu.

32. Kaniketan, "txolota" I

- **Erref:** EGB-094/018
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:18:02. **Bukatu:** 00:18:39

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Kaniketan, "txolota". Intxaurrekin ez zuten jolasik egiten. Maitek dio orain ere hantxe dagoela zuloa, umetako beraien "txolota".

33. "En primeras" jolasa I

- **Erref:** EGB-094/019
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:18:39. **Bukatu:** 00:19:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"En primeras" jolasa. Zapata lustre kaxatxo bat lurrez bete, eta harekin jokatzeko zuten. Marrak marrazten zituzten lurrean, klarionarekin.

34. Kaniketan, "txolota" II

- **Erref:** EGB-094/021
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 00:19:40. **Bukatu:** 00:20:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"Txolota" zer den azaltzen du. Kaleko edozein zuloa balio zuen, kaniketarako egiteko.

35. "En primeras" jolasa II

- **Erref:** EGB-094/022
- **Iraupena:** 0:05:40. **Hasi:** 00:20:03. **Bukatu:** 00:25:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"A primeras" edo "En primeras" jolasa azaltzen du. Bost zenbaki marrazten zituzten, eta sei marra. Joan-etorria egin behar zuten. Ez zuten txingotara jolasten. Kaxari ostikoa ematerakoan ezin ziren bi hankak lurrean izan. Bat airean izan behar zen, eta bestearekin jo.

36. Diaboloa eta sakaponak

- **Erref:** EGB-094/024
- **Iraupena:** 0:04:39. **Hasi:** 00:25:50. **Bukatu:** 00:30:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Diaboloa aipatzen du. Gora botatzen zuen eta bueltan hartu. Sakaponetara ere jolasten zuten. La alderdi zituzten. "De Vitoria" esaten zieten taba batzuei, "Vitorixakuak", handiagoak eta distiratsuagoak zirenei (aharienak edo). Beheko plazan jolasten zuten, kosketan. Sakaponetan egiteko pilota gomazkoa izaten zela uste du.

37. Pilota eta raketistak

- **Erref:** EGB-094/026
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:30:32. **Bukatu:** 00:32:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Aisia » Kirola » Raketistak

Laburpena:

Pilotan ere ibiltzen ziren, raketarekin. Norbaitek uzten zion, berak ez zuen eta. Raketistak aipatzen ditu, eta "gizon fama" zutela dio. Orain normala da emakumeak kirolari profesional moduan aritzea; lehen ez.

38. Tren txartelen jolasa

- **Erref:** EGB-094/030
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:34:52. **Bukatu:** 00:37:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Tren txartelen jolasa. Txartelak kartoizkoak ziren. Horman marra bat egiten zuten, klarionarekin, eta altura hartatik uzten zituzten erortzen txartelak. Zapata kaxak aipatzen ditu Maitek.

39. Trenbidean, alanbrearekin egindako figurak jartzen

- **Erref:** EGB-094/032
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:37:48. **Bukatu:** 00:39:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Trenbidean, alanbrearekin egindako figurak egiten zituzten, eta txapal-txapal geratzen ziren trena gainetik pasatuta. Txanponik ez zuten jartzen.

40. Zapaburutan eta patinetan

- **Erref:** EGB-094/033
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:39:03. **Bukatu:** 00:39:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Zapaburuak harzten ere ibiltzen ziren, errekan. Bizikletarik ez zuen berak, patinak bai.

41. Elkarri gainera salto egiten

- **Erref:** EGB-094/034
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:39:38. **Bukatu:** 00:40:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"Txorro-morro" aipatzen du, baina berak ez zuen horretara jolasten: batak besteen gainera salto egiten zuen, makurtuta jarrita (astoka).

42. Ezkutaketan jolasten

- **Erref:** EGB-094/037
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:43:22. **Bukatu:** 00:44:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"Ezkutaka" jolasten zutela dio Maitek, ezkutaketan. Paretan jarri, eta zenbatu, besteak ezkututzen diren bitartean.

43. Sokasaltoan jolasten

- **Erref:** EGB-094/039
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:44:54. **Bukatu:** 00:45:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Sokasaltoan ondo moldatzen zen Miren. Maitek dio kontatu egiten zutela. "Bat eta bi, hiru eta lau"...

44. "Maru-marutxo" kantu-jolasa

- **Erref:** EGB-094/043
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:47:13. **Bukatu:** 00:48:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantik » Ume kantak

Laburpena:

"Maru-marutxo" kantu-jolasa egiten zaio hilabete gutxiko sehaska umeari. Birbilobari egiten dio berak.

45. "Lehenengotxu hori" kantu-jolasa

- **Erref:** EGB-094/044
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:48:17. **Bukatu:** 00:50:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantik » Ume kantak

Laburpena:

"Lehenengotxu hori" kantu-jolasa. Txikia, nagia, luzea, bizkorra eta lodia.

46. Atzamarren jolasa, arrautzarena

- **Erref:** EGB-094/045
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:50:02. **Bukatu:** 00:50:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantik » Ume kantak

Laburpena:

Arrautzaren atzamarren jolasa, erdaraz baina euskarazko hitz batzuk sartuta.

47. "Arre arre mandako" ume jolasa

- **Erref:** EGB-094/050
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:53:36. **Bukatu:** 00:54:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantik » Ume kantak

Laburpena:

"Arre arre mandako" ume jolasa.

48. "Nere aitak amari" kantua

- **Erref:** EGB-094/051
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:54:29. **Bukatu:** 00:55:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

"Nere aitak amari gona gorria ekarri". Aditza gaizki dagoela dio, "maiteko dio".

49. "Txalo pin txalo" ume jolasa

- **Erref:** EGB-094/053
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:55:41. **Bukatu:** 00:56:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

"Txalo pin txalo" ume jolasa. Aiur bilobarekin egiten du hori.

50. Batzokian, pospolina; "Pospolinak gara, zorionean" kantua

- **Erref:** EGB-094/056
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:57:23. **Bukatu:** 00:59:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak
- Aisia » Kultura » Dantza
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:

<p>Euskal jaietan ezkontza zaharren gurdia ateratzen zuten. Bere senarra saltseroa zela dio: dantza, antzerkia... Bera ere umetan Batzokian ibili zen antzerkia egiten. Pospolinetan ere ibili zen, eta baita erakusten ere. "Poxpolinak gara, zorionean" kantua.</p>

51. Hagina jausitakoan

- **Erref:** EGB-094/058
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 01:00:12. **Bukatu:** 01:00:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

Hagina jausitakoan almohada azpian jartzen zuten, eta oparia izaten zuten, baina ez zegoen ratoncito Perez.

52. Abarketak josten, amarekin; "erregeak datoz" kantua

- **Erref:** EGB-094/059
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 01:00:52. **Bukatu:** 01:02:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Abarketak josten ibili zen umetan etxean, amarekin. Baina orduan ez zuten josteko astirik. Gabonetan bai, kantatzen zuten. "Erregeak datoz" kantua. Aitak kopak jartzen dituen erregeentzat.

53. "Urte berri, berri" eske-kanta I

- **Erref:** EGB-094/064
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 01:05:16. **Bukatu:** 01:05:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda
- Herria, azpiegitura
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

Laburpena:

<p>"Urte berri, berri" gabon eskeko kanta.</p>

54. "Urte berri, berri" eske-kanta II

- **Erref:** EGB-094/066
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 01:05:59. **Bukatu:** 01:07:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

<p>"Urte berri, berri" berriz kantatzen dute. Santa Agedatan kantatzen zuten. Oraingoak ez ei dira intxaurrekin konformatzen. Dirua ere ematen zieten.</p>

55. "San Juan portaletaña" I

- **Erref:** EGB-094/068
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 01:07:18. **Bukatu:** 01:07:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

San Juan kantua: "San Juan portaletaña".

56. "San Juan portaletaña" II

- **Erref:** EGB-094/070
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 01:08:20. **Bukatu:** 01:09:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

San Juan kantua: "San Juan portaletaña" kantatzen dute Maitek eta Mirenek.

57. "Urte berri, berri" eske-kanta III

- **Erref:** EGB-094/072
- **Iraupena:** 0:00:27. **Hasi:** 01:09:26. **Bukatu:** 01:09:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda
- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

"Urte berri, berri" kantatzen dute Mirenek eta Maitek.

58. Aita Sestaon jaioa; ama elgoibartarra

- **Erref:** EGB-127/002
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:00:53. **Bukatu:** 00:02:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aita Demetrio; amari Kruzita `Vallejo´ esaten zieten denek, hau da, senarraren abizena erabilita. Aita Sestaon jaioa zen, baina gerora jakin zuten hiru urterekin etorri zela Elgoibarrera; ama, berriz, Elgoibarren jaioa.

59. Aitaren jatorria

- **Erref:** EGB-127/004
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:02:15. **Bukatu:** 00:03:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitaren aita Palentziakoa zen, Herrera de Pisuerga herrikoa. Sei seme-alaba izan zituen eta haiek hazi zirenean ganadu-tratulari gisa etorri zen. Sestaora joan ziren. `Porru´reneko Mikaelarekin ezkondu zen. Beraiek ere `Porru´tarrak izan arren, Vallejo abizenez izendatu izan ditu jendeak.

60. Anaia biriketako gaitzarekin hil zen gazterik

- **Erref:** EGB-127/009
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:06:48. **Bukatu:** 00:08:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Bost anai-arreba izan ziren. Lehenengoa ez zuten ezagutu. Orain Miren da zaharrena. Anaia, Imanol, 18 urterekin gaixotu eta 26rekin hil zen, urtebeteko bizia eman zioten arren. Biriketako gaitza zuen. Ama enplasto bidez zaintzen saiatzen zen; belarrak batzen ibiltzen ziren. Penizilina eta estreptomizina urte hartantxe atera ziren Ameriketan.

61. Anselma maistra; Mirenen koaderno Madriler

- **Erref:** EGB-127/011
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:08:14. **Bukatu:** 00:10:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskola publikoan ibili zen Miren. Gerra iritsi zenean eskola itxi egin zuten eta lantegira, lanera. Maistrak kanpotarrak ziren. Doña Anselma zen bere kutuna. Artolaneko ostatuan egoten zen eta eskola bukatutakoan haren gelara joaten zen koaderno bat idaztera. Dotore idazten zuen Mirenek, ortografia akatsik gabe. Koaderno hura Madriler bidali zuten lehiaketa batera, baina ez zioten saririk eman. Hara joandako maistra batek esan zion azpizjokoa egon zela.

62. Senargaia 15 urterekin; elkar ukitu ere ez

- **Erref:** EGB-127/012
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:10:19. **Bukatu:** 00:11:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Gero bere senarra izango zen Pako Juaristirekin hasi zenean, Mirenek 15 urte zituen eta Pakok 18. Soldadu joatear zegoen. Estarta lantegikoek zati bat Eibarko Valenciagari emanda zeukaten eta han ibili zen lanean Miren, Pako soldadu zegoela. Geltokira laguntzen zion, baina kalean zehar elkar ukitu ere ez. Gainera, lagunekin joaten ziren.

63. Mirenen gaztetako lanak: lantegian eta etxean jertseak egiten

- **Erref:** EGB-127/014
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:11:51. **Bukatu:** 00:13:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Valenciagakoekin hasi zen lanean Elgoibarren, baina gero Eibarrera joan ziren. Trenez joaten zen Eibarrera Miren eta kamioneta batean itzuli. Hogei egun besterik ez zituen egin han, Alkorta lantegira lanera joateko deitu zioten eta. Geroago etxean jertseak egiten hasi zen makina batekin. 23 urterekin ezkondu eta senarraren etxera joan zen, haren familiarekin.

64. Aitona eta ama Peñalba abarketa-lantegian lanean

- **Erref:** EGB-127/017
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:13:50. **Bukatu:** 00:15:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitona Frantziskok Peñalba abarketa lantegian lan egin zuen. Lantegi hori aurretik Pedro Arrietarena (euren aitonarena) izan zela azaltzen dute elkarrizketatzaileek. Miren eta Maiteren amak ere abarketak josten zituen Peñalbaretzat eta aitonari ez zitzaion batere gustatzen, berritsua zelako. Azkenean, kasualitatez, bere seme batekin ezkondu zen.

65. Eskola txikian Satur maistrarekin

- **Erref:** EGB-127/019
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:15:14. **Bukatu:** 00:17:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Saturnina Ciaran maistrarekin ibili ziren eskola txikian. Euskaraz egiten zuen dena. Ume asko egoten ziren batera. Maitek dio euskaraz egin arren gaztelaniaz ikasten zutela. Oraindik gogoratu egiten da zer ikasten zuten. Orduko argazki bat baduela ere azaltzen du.

66. Iluntzeetan tabernara lagunartera

- **Erref:** EGB-127/031
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:33:00. **Bukatu:** 00:35:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Miren `Txitxarroneko´ etxera ezkondu zen. Etxea eta lantegia. Baratzea zuten eta oiloak ere bai. Patxiko Juaristi eta Cesar Latxa "Artes y oficios" lantegiko maisuak izan ziren. Iluntzeetan tabernarako ohitura. Barrutiarenean elkartzen ziren. Euren aita "takillua"rekin joaten zen. Kafea Izetarenean. Nolakoa zen. Han inguruan deklaratu zitzaion Pako Mireni.

67. On Zelestino eraman zutenekoa; kristau ikasbidea euskaraz

- **Erref:** EGB-127/035
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:40:43. **Bukatu:** 00:44:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren jarrera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

On Zelestino (Onaindia) hil zutela 77 urte pasa direla aipatzen dute. Mirenek azkenengo aldiz non ikusi zuen eta kotxe batean eramaten nola ikusi zuen kontatzen du. Gizon ona zen. Harekin ikasten zuten kristau ikasbidea, euskaraz. Euskaraz ikasten zuenarentzat erlojua zegoen opari, gainera; nori eman zioten. On Zeferino Urrestarazu parrokoa euskaltzalea zen, baina ez zen ondo portatu.

68. Donostian kristau ikasbidea irakasten

- **Erref:** EGB-127/037
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:44:59. **Bukatu:** 00:45:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Donostiara bizitzera joan zirenean kristau ikasbidea ematen zuen bertan Mirenek. Baina larunbatetan izaten zenez eta asteburuan Elgoibarrera etortzen zirenez, denbora gutxi egin zuen. Gero San Bizente parrokiatik esan zioten euskaraz irakatsiko zuen norbait behar zutela eta han ere ibili zen denbora batez.

69. Palentziako aititaren jarrera eredugarria

- **Erref:** EGB-127/040
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:47:27. **Bukatu:** 00:48:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Euren aita, Demetrio oso-oso abertzalea zen. Aitita Palentziatik etorria zen, baina, bere semearekin ezkondu zenean, errainari esan zion umeei euskaraz egiteko, berak ulertu ez arren. Garbi zeukan bera zela kanpotik etorritakoa eta berak ohitu behar zuela bertako hizkuntzara eta ohituretara.

70. Soldadu frankistak herrira sartu zireneko bizipenak

- **Erref:** EGB-127/041
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:48:58. **Bukatu:** 00:51:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Gerraren hasiera nola bizi izan zuten kontatzen du Mirenek. Soldaduak sartzen ikusi zituzten. Aitak balkoira irten eta "Gora Euskadi askatuta!" oihukatu zuen; barrutik atera zitzaion, abertzale sutsua zen eta. Parean karlistak bizi ziren. ANVkoa zen aita.

71. Etxetik jasotako abertzaletasuna eta euskaltzaletasuna

- **Erref:** EGB-127/051
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 01:10:53. **Bukatu:** 01:13:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Oso euskaltzaleak izan dira. Aitak "euskaldun" eta "abertzale" kontzeptuei buruz ematen zizkien azalpenak. Eskolan gaztelaniaz, baina bestela euskaraz egiten zuten beti. Amak ez zien erantzuten euskaraz egin ezean. Aita garbizalea zen, gainera, euskararekin.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-03

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com